

Ref 5

Vid tillämpning av en sekretessbrytande bestämmelse har en kommunal nämnd som utövar tillsyns- och kontrollverksamhet på miljö- och hälsoskyddsområdet inte ansetts vara en myndighet som har till uppgift att ingripa mot brott.

10 kap. 24 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Högsta förvaltningsdomstolen meddelade den 7 februari 2023 följande dom (mål nr 1846-22).

Bakgrund

1. Myndigheter kan samarbeta med varandra i brottsbekämpande syfte. För att underlätta sådant samarbete finns det bestämmelser som bryter den sekretess som annars kan gälla för uppgifter som angår brott eller misstankar om brott.

2. Enligt en sekretessbrytande bestämmelse i offentlighets- och sekretesslagstiftningen får uppgifter som rör misstankar om ett begånget brott lämnas till en myndighet som har till uppgift att ingripa mot brottet om fängelse ingår i straffskalan och brottet kan antas leda till någon annan påföljd än böter.

3. Miljö- och klimatnämnden i Göteborgs kommun tog emot ett klagomål om att döda djurkroppar i plastsäckar hade påträffats i naturen. I en av plastsäckarna hittades en märkbricka som är kopplad till Statens jordbruksverks register över aktörer som driver anläggningar för djurhållning.

4. För att utreda klagomålet begärde nämnden hos Jordbruksverket att få ut samtliga uppgifter i anläggningsregistret om den djurhållare som var kopplad till den aktuella märkbrickan. Enligt nämnden kunde dumpningen av djurkropparna i naturen utgöra ett brott enligt straffbestämmelser i miljö- och hälsoskyddslagstiftningen. För dessa brott ingick fängelse i straffskalan och brotten kunde enligt nämnden antas leda till annan påföljd än böter.

5. Jordbruksverket avslog begäran. Beslutet motiverades med att uppgifterna rör den enskilde djurhållarens affärs- och driftförhållanden och att dessa uppgifter omfattas av sekretess i Jordbruksverkets verksamhet enligt lagstiftningen om provtagning på djur. Vidare bedömde Jordbruksverket att någon annan påföljd än böter inte var aktuell för det påstådda brottet. Uppgifterna kunde därför inte lämnas till nämnden med stöd av den sekretessbrytande bestämmelse som träffar myndigheter som har till uppgift att ingripa mot brott.

6. Nämnden överklagade till Kammarrätten i Jönköping som avslog överklagandet. Kammarrätten instämde i Jordbruksverkets bedömning att uppgifterna omfattas av sekretess. Enligt kammarrätten medförde inte nämndens tillsyns- och kontrollverksamhet på miljö- och hälsoskyddsområdet att uppgifterna kunde lämnas till nämnden med stöd av den sekretessbrytande bestämmelsen.

Yrkanden m.m.

7. *Miljö- och klimatnämnden i Göteborgs kommun* vidhåller sin begäran och anför att nämnden behöver uppgifterna för att kunna utöva sitt tillsynsansvar och lämna kompletta uppgifter i en åtalsanmälan.

Skälen för avgörandet

Frågan i målet

8. Frågan i målet är om en kommunal nämnd som utövar tillsyns- och kontrollverksamhet på miljö- och hälsoskyddsområdet är en myndighet som har till uppgift att ingripa mot brott.

Rättslig reglering m.m.

9. Enligt 30 kap. 23 § första stycket 1 offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) gäller sekretess i en statlig myndighets verksamhet som består i utredning, tillståndsgivning eller tillsyn för uppgift om en enskilds affärs- eller driftförhållanden, om det kan antas att den enskilde lider skada om uppgiften röjs. Sekretessen gäller dock endast i den utsträckning regeringen meddelar föreskrifter om det.

10. Sådana föreskrifter finns i 9 § offentlighets- och sekretessförordningen (2009:641) och i bilagan till förordningen. Enligt punkt 30 i bilagan gäller sekretess bl.a. i verksamhet som består i utredning, tillståndsgivning och tillsyn enligt lagstiftningen om provtagning på djur.

11. Enligt 10 kap. 24 § offentlighets- och sekretesslagen hindrar sekretess som följer av 30 kap. 23 § inte att en uppgift som angår misstanke om ett begånget brott lämnas till en åklagarmyndighet, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen eller någon annan myndighet som har till uppgift att ingripa mot brottet, om fängelse är föreskrivet för brottet och detta kan antas föranleda någon annan påföljd än böter.

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

12. Miljö- och klimatnämnden i Göteborgs kommun har begärt att Jordbruksverket ska lämna uppgifter ur myndighetens anläggnings-

register om den djurhållare som är kopplad till den märkbricka som har hittats i en plastsäck med döda djurkroppar.

13. Underinstanserna har kommit fram till att uppgifterna omfattas av sekretess. Högsta förvaltningsdomstolen delar den bedömningen.

14. Det som nu ska avgöras är om Miljö- och klimatkommittén i Göteborgs kommun är en myndighet som har till uppgift att ingripa mot brott, i den mening som avses i den sekretessbrytande bestämmelsen i 10 kap. 24 § offentlighets- och sekretesslagen.

15. Vid tillkomsten av denna bestämmelse anfördes i förarbetena att syftet var att myndigheter i större utsträckning än tidigare skulle få lämna uppgifter som angår misstankar om allvarigare brott till polis och åklagare som ett led i kampen mot organiserad och ekonomisk brottslighet och annan allvarlig kriminalitet. Föredragande statsrådet anförde att en myndighet inte bör ha rätt att lämna uppgifter om brottsmisstankar till vilken myndighet som helst även om uppgiftslämnandet sker i brottsbekämpande syfte. I första hand bör uppgifter om brott lämnas till polis eller åklagare. Uppgifter bör dock få lämnas till en annan myndighet än polis och åklagare i sådana fall då det ankommer på den andra myndigheten att ingripa mot brottet. Som exempel nämndes det fallet att en myndighet har ålagts att utöva tillsyn inom ett visst område (prop. 1983/84:142 s. 1 och 41).

16. Nämnden har ett tillsyns- och kontrollansvar enligt bl.a. miljöbalken och lagen (2006:805) om foder och animaliska biprodukter. Inom ramen för detta ansvar har nämnden till uppgift att vidta åtgärder i enskilda fall med anledning av misstänkta överträdelser av regelverken. Om det finns anledning att anta att ett brott har begåtts genom en överträdelse av bestämmelser i miljöbalken eller i föreskrifter som har meddelats med stöd av balken, är nämnden enligt 26 kap. 2 § miljöbalken skyldig att anmäla överträdelsen till Polismyndigheten eller Åklagarmyndigheten.

17. Av förarbetena till 26 kap. 2 § miljöbalken framgår att tillsynsmyndigheten inte ska göra någon bedömning av om överträdelsen kan leda till en fällande dom, hur allvarlig gärningen är eller vem som är ansvarig för överträdelsen i straffrättslig mening. Sådana bedömningar ska göras i den efterföljande brottsutredningen (prop. 1997/98:45 del 2 s. 267).

18. Enligt Högsta förvaltningsdomstolens mening är nämnden därmed inte att betrakta som en myndighet som har till uppgift att ingripa mot brott. De begärda uppgifterna kan alltså inte lämnas till nämnden med stöd av den sekretessbrytande bestämmelsen i 10 kap. 24 § offentlighets- och sekretesslagen.

19. Eftersom uppgifterna inte heller kan lämnas till nämnden på någon annan grund ska överklagandet avslås.

Högsta förvaltningsdomstolens avgörande

Högsta förvaltningsdomstolen avslår överklagandet.

I avgörandet deltog justitieråden *Jermsten, Knutsson, Haggren* och *Medin*. Föredragande var justitiesekreteraren Eva Zawiska-Önnertson.

Kammarrätten i Jönköping (2022-03-01, Poulsen, Knutsson och Lunning):

Enligt 30 kap. 23 § första stycket 1 offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL, gäller sekretess, i den utsträckning regeringen meddelar föreskrifter om det, bl.a. i en statlig myndighets utrednings- och tillsynsverksamhet för uppgift om enskilda affärs- eller driftförhållanden om det kan antas att den enskilde lider skada om uppgiften röjs. Av 9 § första stycket 1 offentlighets- och sekretessförordningen (2009:641) samt punkt 30 i bilagan till förordningen framgår bl.a. att sekretessen enligt 30 kap. 23 § OSL gäller i utredning, tillståndsgivning och tillsyn enligt lagstiftningen om provtagning på djur hos Jordbruksverket.

Nämnden har begärt att få ta del av uppgifter om den anläggning som är kopplad till den märkbricka som hittats på ett kadaver i naturen. Uppgifterna finns i anläggningsregistret (PLATS) som administreras av Jordbruksverket. Uppgifterna i registret avser person- eller organisationsnummer, kontaktuppgifter, fastighetsbeteckning och kommun samt djurslag.

Kammarrätten anser att de begärda uppgifterna behandlar enskilda affärs- och driftförhållanden och att den enskilde djurhållaren kan antas lida ekonomisk skada om uppgifterna lämnas ut, jfr RÅ 2010 ref. 77. Nämndens tillsyns- och kontrollverksamhet enligt miljöbalken, livsmedelslagen (2006:804) och lagen (2006:805) om foder och animaliska biprodukter medför inte att uppgifterna kan lämnas ut till nämnden med stöd av 10 kap. 24 § OSL. Med hänsyn till vad nämnden har anfört om syftet med begäran av de aktuella uppgifterna anser kammarrätten vidare att det inte heller är uppenbart att intresset av att uppgifterna lämnas ut till nämnden har företräde framför det ekonomiska intresse beträffande enskildas affärs- och driftförhållanden som sekretessen är avsedd att skydda (jfr RÅ 1994 not. 506). Uppgifterna kan därför inte heller lämnas ut med stöd av 10 kap. 27 § OSL. Överklagandet ska därför avslås.

– Kammarrätten avslår överklagandet.